

Notat vedr. færgeundersøgelse september 2022

I september 2022 har Sammenslutningen af Danske Småøer gennemført en spørgeskemaundersøgelse blandt de 26 medlemsøer, som er forbundet til fastlandet via en færge. Alle 26 øer har svaret.

13 ud af 18 småø-kommuner hæver prisen på færgetakster. Nogle af prisstigningerne er i form af et brændstoffillæg, som må formodes at blive sløjftet igen, hvis brændstofpriserne normaliseres. De fleste prisstigninger sker dog som egentlige takstforhøjelser. I enkelte kommuner hæves prisen også for fragt af gods og for erhvervskørsel.

De færgeruter, som ikke får pålagt et brændstoffillæg i det kommunale budgetforlig for 2023, er stort set alle ruter, hvor der allerede fra foråret 2022 blev indført et ekstraordinært brændstoffillæg og hvor dette tillæg blot videreføres.

Takststigningerne er et skridt længere væk fra målet om at indføre landevejsprincippet for de blå landeveje, som ellers tidligere har været hjulpet på vej med indførelsen af ø-kortordningen.

Færgeforringelser går ud over bosætningen

Vores seneste undersøgelse blandt småøerne viser, at nogle kommuner går meget hårdt til færgerne, mens andre foreløbigt har fredet dem.

Flere end 1/3 af småø-kommunerne har varslet, at de sløjfer afgang og at sejltiden sættes op. Vi ved at færre afgang fører til mindre bosætning og måske endda fraflytninger, hvis beboerne ikke kan få færgeplanen til at gå op med arbejde på fastlandet.

Det kommer oveni tidligere takstforhøjelser, sløjfede færgeafgange og forlængede sejltider, som er gennemført igennem en årrække.

F.eks. pointerer en besvarelse i spørgeskemaet, at taksten for at komme til Avernakø er steget med 25% indenfor de sidste 4 år.

Det er både bemærkelsesværdigt og paradoksalt, at færgedriften til mange øer forringes i takt med at befolkningen på småøerne generelt er i vækst.

Konsekvensen ses tydeligt i de kommuner, hvor færgedriften ikke lever op til de behov, som øboerne har. Hvis færgedriften ikke holder et serviceniveau, der tillader, at man kan passe et job eller drive en virksomhed, går bosætningen i stå og nogle steder flytter folk ligefrem fra øen.

Det er især børnefamilier og folk i den arbejdsdygtige alder, som typisk har brug for at balancere job, børnepasning og skole, som føler sig nødsaget til at flytte væk.

1. Hvilken ø repræsenterer du?	Vil kommunen lade afgange udgå af fartplanen?	Vil kommunen hæve billetpriserne?	Er eventuelle prisstigninger et besluttet brændstoffillæg?	Har du andre bemærkninger til eventuelle prisstigninger?	Har kommunen sat færgeoverfartstiden op?	Er der andre forringelser af færgeservicen på vej?	Hvis JA: Hvilke?	Har du andre bemærkninger vedr. færgen?	Har kommunen indført eller varslet andre besparelser, der vedrører øen?
Agersø	Nej	Der er varslet takstforhøjelse r fra 1/1 2023, besluttet nok på næste byrådsmøde	nej brændstoffillæg indgår ikke i det høringssvar vi kan sende	Der kommer helt sikkert takstforhøjelser	Det har været meningen i hvert fald hele 2022	Ved ikke		vi ved ikke om der kommer andre forringelser på sejlplanerne, men det er nok på vej	ikke endnu, da budget 2023 først vedtages på næste byrådsmøde
Anholt	Nej	Nej			Det er på vej: Kommunen har besluttet at sætte sejltiden op	Nej			Nej
Askø-Lilleø	Kommunen har varslet at man vil overveje muligheden	Ja, efter 1.1. 2022 er billetpriserne hævet	Alle tal i kr. Voksen: 45 + 10, Barn: 15 + 5, Voksen månedskort: 310 + 85, Voksen kvartalskort: 715 + 130, Voksen halvårskort: 1130 + 305, Voksen årskort: 1754 + 450, Personbil: 120 + 50, Trailer: 60 + 25, Bil månedskort: 720 + 310, Bil Kvartalskort: 1515 + 630, Bil halvårskort: 2355 + 860, Bil årskort: 3583 + 1830, Motorcykel u/sidevogn: 50 + 15, Motorcykel u/sidevogn månedskort: 310 + 80, Cykel/knallert: 10 + 5, Turistbillet (3 øer/7døgn) 660 + 170, Varevogn/erhverv: 25 + 10, Lastvogn: 80 + 30, Lastvogn m/anhænger: 130 + 40, Sættevogn: 130 + 40, Traktor: 30 + 10, Traktor+1 vogn: 60 + 20, Traktor + 2 vogne: 90 + 30, Mejetærsker: 130 + 40, Betalingsfærger: 550 + 155 Link til takster: https://lollandfaergefart.lolland.dk/priser/prisoversigt-8-august-til-31-december-2022	Erhverv - alle erhvervsdrivende på øen bliver hårdt ramt på konkurrenceevne og eksistens - alle håndværksopgaver, som udføres på øen forøges i pris Hjemmepleje - hjemmeplejen får dyrere og længere kørsel og færgetransport ved omlægning af færgeleje og rute til Kragenæs Bosætning - prisstigningerne er gift for bosætning og sommerhuskøb på øen Fastboende - ca 45 personer - prisstigningerne kan betyde mindre besøg på fastlandet fx i forhold til lægebesøg og evt. anden lægelig behandling samt sociale og kulturelle aktiviteter fx i kommunalt regi. Fritidshusejere - ca 300 boliger - prisstigning kan betyde salg og risiko for fraflytning af fritidshusejere, denne gruppe bidrager i høj grad til færgeøkonomien både ved eget ophold og ved renovering mm af fritidshus og brug af håndværksydelse. Fritidshusejere udgør en væsentlig del af øens liv og civilsamfund Købmand - øen har en købmand, som drives af frivillige fastboende og fritidshusejere.	Ja, før 1.1. 2022	Ja	På Askø-Lilleø frygter vi meget spareforslaget vedr fremtidens færgefart, som taler om nedlægning af færgelejer fx Bandholm, hvilket vil øge transporttiden markant for erhverv, fastboende, købmand og fritidshusejere og hjemmepleje. Del altoverskyggende fritidshusejere kommer østfra, hvilket vil øge disses udgifter til transport og øge CO2 via øget landevejskørsel. Det påvirker ikke umiddelbart kommunen, men vil påvirke det samfundsmæssige regnskab i negativ retning. Askø-Lilleø udgør det næststørste sommerhusområde i Lolland kommune. Dette sommerhusområde vil ved ombygning af færgelejer og tilpasning af eksisterende flåde - ved nedlæggelse af havnen Bandholm - blive voldsomt udfordret. Lolland kommune ønsker øgede turismeindtægter, hvor Askø-Lilleø bidrager væsentligt med ca 300 fritidshuse. Desuden udgøres øens fastboende befolkning - dvs. bosættere - af tidligere fritidshusejere for mindst halvdelen af det samlede antal fastboere. Hele spareøvelsen kan starte en nedadgående spiral med affolkning af øen.		

1. Hvilken ø repræsenterer du?	Vil kommunen lade afgangene udgå af fartplanen?	Vil kommunen hæve billetpriserne?	Er eventuelle prisstigninger et decideret brændstoffillæg?	Har du andre bemærkninger til eventuelle prisstigninger?	Har kommunen sat færgeoverfartstiden op?	Er der andre forringelser af færgeservicen på vej?	Hvis JA: Hvilke?	Har du andre bemærkninger vedr. færgen?	Har kommunen indført eller varslet andre besparelser, der vedrører øen?
Askø-Lilleø fortsat				<p>Hvis der bliver færre fritidshusejere vil købmandens eksistens være truet. Købmanden er en meget vigtig faktor på øen i forhold til dagligvarer og hele øens sociale liv. Desuden bliver købmandens varetransport meget belastet af de stigende færgetakster med risiko for lukning.</p> <p>Købmand - øen har en købmand, som drives af frivillige fastboende og fritidshusejere.</p> <p>Hvis der bliver færre fritidshusejere vil købmandens eksistens være truet. Købmanden er en meget vigtig faktor på øen i forhold til dagligvarer og hele øens sociale liv. Desuden bliver købmandens varetransport meget belastet af de stigende færgetakster med risiko for lukning.</p>			<p>Samtidig er færgedriften baseret på olie, hvilket medfører en betragtelig klimabelastning, ligesom man i forbindelse med en kommende skattereform vil blive pålagt øgede CO2 afgifter. For at sætte skub i omstillingen af færgefarten søgte Lolland Kommune i november 2021 en statslig pulje til grøn omstilling af indenrigsfærger, og fik et tilsagn på godt 26 mio. kr. Prisen for en ny el færge anslås at være 106 mio. kr., hvorfor kommunen skal medfinansiere ca. 80 mio. kr.</p> <p>Der er ingen tvivl om, at der er behov for at skifte den ældste færge Femøsund ud til en ny og grøn el færge, men investeringen på 80 mio. kr. skal samtidig være startskuddet på en proces, hvor færgefarten moderniseres og driftsomkostningerne nedbringes med 5-10 mio. kr. årligt.</p> <p>Det vil indebære færre færger, ændrede ruter og færre afgangene. Lolland Kommune har i dag et højt serviceniveau i form af flere afgangene end sammenlignelige kommuner.</p> <p>I fremtiden skal serviceniveauet balanceres, ligesom driftssikkerheden skal forbedres. Det betyder også investering i ombygning af færgelejer og tilpasning af den eksisterende flåde, så alle færger kan anløbe alle havne.</p>		
Avernakø	Ja, efter 1.1.2022 er der sløjft afgangene i fartplanen	Ja, efter 1.1.2022 er billetpriserne hævet	Ja. Der er lagt brændstoffillæg på billetter. Vi fik en stigning før sommer på 10 kr for biler landbrugsmaskiner cykler og personer i samme omgang blev der lagt et brændstoffillæg på 10 kr på biler og personer der er varslet en 10% stigning på alt også fragt og landbrugsmaskiner biler cykler og personer men den er ikke besluttet endnu.	Kommunen overvejer at sætte leje af færgen op til det dobbelte. Det går ud over foreninger, private fester som bryllup osv. og andre arrangementer.	Ja, før 1.1.2022	Ved ikke		Når vi regner på prisstigningerne vil det faktisk være steget med 25% på fire år...Færgen til Avernakø færgerne er i forvejen en af de dyre i landet at rejse med	ved ikke

1. Hvilken ø repræsenterer du?	Vil kommunen lade afgange udgå af fartplanen?	Vil kommunen hæve billetpriserne?	Er eventuelle prisstigninger et decideret brændstoffillæg?	Har du andre bemærkninger til eventuelle prisstigninger?	Har kommunen sat færgeoverfartstiden op?	Er der andre forringelser af færgeservicen på vej?	Hvis JA: Hvilke?	Har du andre bemærkninger vedr. færgen?	Har kommunen indført eller varslet andre besparelser, der vedrører øen?
Barsø	Nej	Det er endnu ikke varslet			Nej	Ja	Farligt gods. Bl.a. vores sæbe- og desinfektionsmidler til gården der altid kommer i 200 liters tromler, må de ikke transportere i fremtiden. Søfartsstyrelsen er argumentet. Og løsningen bliver 20 liters dunke....eller camouflere tromlerne i en trailer.		Nej, ikke for nuværende.! Vi har ikke haft møde med Aabenraa Kommune i lang tid.
Birkholm	Nej	Nej	Nej		Nej	Nej		Nej	Nej
Bjørnø	Nej	Nej			Nej	Nej			Nej
Baagø	Nej	Det er på vej: Kommunen har besluttet at hæve billetpriserne	Vi har fået at vide at priserne stiger 30 % pr. 1. nov. 2022.		Nej	Ved ikke			Vides ikke
Drejø	Kommunen har varslet at man vil overveje muligheden	Det er på vej: Kommunen har besluttet at hæve billetpriserne	generelle stigninger og brændstoffillæg	Det forhandles i øjeblikket hvordan evt. prisstigninger skal foregå	Kommunen har varslet at man vil overveje muligheden	Ved ikke		Øen har foreslået ikke at indføre prisstigninger, da vi i forvejen har de højeste billetpriser på Sydfyn	
Egholm	Kommunen har varslet at man vil overveje muligheden	Kommunen har varslet at man vil overveje muligheden	Ved ikke		Nej	Nej			Nej

1. Hvilken ø repræsenterer du?	Vil kommunen lade afgang udgå af fartplanen?	Vil kommunen hæve billetpriserne?	Er eventuelle prisstigninger et decideret brændstoffillæg?	Har du andre bemærkninger til eventuelle prisstigninger?	Har kommunen sat færgeoverfartstiden op?	Er der andre forringelser af færgeservicen på vej?	Hvis JA: Hvilke?	Har du andre bemærkninger vedr. færgen?	Har kommunen indført eller varslet andre besparelser, der vedrører øen?
Endelave	Nej	Kommunen hæver priserne hvert år med den af KL fastsatte %sats. For 2023 har jeg hørt 5,23 % i 2022 var det 2 %	Ikke relevant		Nej	Ved ikke	Det kan vi ikke vide, men indtil har vi hørt noget!		Ikke mig bekendt
Fejø	Kommunen har varslet at man vil overveje muligheden	Ja, efter 1.1. 2022 er billetpriserne hævet	Ja, og det er den største prisstigning øen mig bekendt nogensinde har oplevet		Ja, før 1.1. 2022	Ja	Betaling for uledsaget gods, ingen gratis gående til særlige arrangementer, flere bestillingsfærger og endelig at rabatten på rabatkort sættes ned til godt en fjerdedel.	Økonomien er belastet af at de tre færger til Askø, Femø og Fejø drives sammen, således at Fejø er med til at betale for de andre øer.	Der skæres i tilskuddet til vores børne- og kulturhus
Femø	Kommunen har varslet at man vil overveje muligheden	Ja, efter 1.1. 2022 er billetpriserne hævet	Ja		Ja, før 1.1. 2022	Ja	Takster for uledsaget gods. Alle afgang skal være bestillingsafgange		Gratisafgange ved særlige arrangementer
Fur	Nej	Ja, efter 1.1. 2022 er billetpriserne hævet	nej	nej	Nej	Nej		nej	nej
Hjarnø	Nej, ikke som det ser ud nu	Billetpriserne er hævet for andre end faste beboere			Nej	Ved ikke			
Hjortø	Nej	Ja, efter 1.1. 2022 er billetpriserne hævet	Ja	Nej	Nej	Ved ikke		Færgen sejler kun efter bestilling, men med fast fartplan.	Nej
Lyø	Kommunen har varslet at man vil overveje muligheden	Ja, efter 1.1. 2022 er billetpriserne hævet	Brændstoffillæg er indført.	Både færgedvalg og ø-udvalg har udtrykt bekymring.	Ja, før 1.1. 2022	Ved ikke			Ikke endnu.

1. Hvilken ø repræsenterer du?	Vil kommunen lade afgangene udgå af fartplanen?	Vil kommunen hæve billetpriserne?	Er eventuelle prisstigninger et decideret brændstoffillæg?	Har du andre bemærkninger til eventuelle prisstigninger?	Har kommunen sat færgeoverfartstiden op?	Er der andre forringelser af færgeservicen på vej?	Hvis JA: Hvilke?	Har du andre bemærkninger vedr. færgen?	Har kommunen indført eller varslet andre besparelser, der vedrører øen?
Nekselø	Nej	Nej			Nej	Ved ikke		Vi kender ikke fremtiden, men da der er to nye færger på vej, og vi er blevet oplyst, at den ene til Nekselø også skal afløse på Sejerø-ruten, kan vi frygte forringelser i sejlplanen for Nekselø.	Nej,
Omø	Kommunen har i budgetforlig vedtaget, at der hvert år skal spares 1.204 mio kr. på færgedriften til Agersø og Omø i 2023 - 2026. I 2022 er sparet ca. 800.000 kr., der er taget af et overskud på færgen. Ud over disse besparelser kommer der 2,5 mio. kr. i øgede brændstofudgifter	Almindelig pristalsfremskrivning. Der er desuden tillagt et brændstoffillæg på 8 % på opfordring af Ø-udvalget	se ovenfor		Ja, før 1.1. 2022	Ja	Med de udmeldte besparelser bliver der tale om massive serviceforringelser - på fartplan, takster, vedligehold mv. Besparelserne er bare meldt ud, men endnu ikke udmøntet.		Ja, de besparelser der vedrører resten af kommunen på fx ældrepleje rammer selvfølgelig også os, men vores skole og dagpleje gik fri i denne omgang

1. Hvilken ø repræsenterer du?	Vil kommunen lade afgang udgå af fartplanen?	Vil kommunen hæve billetpriserne?	Er eventuelle prisstigninger et decideret brændstoffillæg?	Har du andre bemærkninger til eventuelle prisstigninger?	Har kommunen sat færgeoverfartstiden op?	Er der andre forringelser af færgeservicen på vej?	Hvis JA: Hvilke?	Har du andre bemærkninger vedr. færgen?	Har kommunen indført eller varslet andre besparelser, der vedrører øen?
Orø	Kommunen har varslet at man vil overveje muligheden	Ja, efter 1.1. 2022 er billetpriserne hævet	Nej		Nej	Ved ikke		Da vi har to færgeforbindelser har jeg svare for bægge og kan fortælle at den kommunale færge er blevet opfordret af K.L at se på om de kunne finde yderligere besparelser og det kikker de på	Nej
Sejersø	Nej	Ja, efter 1.1. 2022 er billetpriserne hævet	Nej, det er ikke nævnt noget om brændstoffillæg. Priser er blevet ens for Ø-Boere og gæster mht. bil takster. Gæster har før kunnet købe flørturskort, så de kunne opnå samme rabat som ø-boere, men nu er priser hævet og alle har samme pris. Ø-boere har kunnet opleve dette som priserne er hævet få procent og gæster oplever dette som en større prisfald.	Se ovenfor	Hastigheden blev nedsat for en mere end 5 år siden. For at spare på brændstof, overfartstiden blev øget fra 660 til 65 min.	Ved ikke		Kommune arbejder på et projekt med at erstatte en større færge og lille færge med 2 mindre færger (i forhold til den store færge). Det på tænkes at der på hveranden afgang sejles trekant sejlads mellem to øer og Sjælland. Der er indikeret at der kan åbnes for samme fartplan i vinterhalvår som sommerhalvår.	Ikke bekendt pt.
Skarø	Indføre z sejlads = stopper kun på Skarø ved bestilling	Ja, efter 1.1. 2022 er billetpriserne hævet	Brændstoffillæg er indført og stigning planlægges.		Det er på vej: Kommunen har besluttet at sætte sejltiden op	Ved ikke			Ikke endnu men de er ikke færdig med budgettet endnu
Strynø	Kommunen har varslet at man vil overveje muligheden	Nej [Ja. Er vedtaget i budgetforslag i oktober. Sættes op pr. 1.11.2022]	[Passagerer tillægges 10 kr., biler tillægges 20 kr.]		Nej	Ja	Sidste fredagsafgang varsles fjernet. [I budgetforliget i oktober blev dette frafaldet]	Nej	Nej

1. Hvilken ø repræsenterer du?	Vil kommunen lade afgangene udgå af fartplanen?	Vil kommunen hæve billetpriserne?	Er eventuelle prisstigninger et decideret brændstoffillæg?	Har du andre bemærkninger til eventuelle prisstigninger?	Har kommunen sat færgeoverfartstiden op?	Er der andre forringelser af færgeservicen på vej?	Hvis JA: Hvilke?	Har du andre bemærkninger vedr. færgen?	Har kommunen indført eller varslet andre besparelser, der vedrører øen?
Tunø	Nej	Nej			Nej	Nej			
Venø	Nej	Kommunen har varslet at man vil overveje muligheden	Ved ikke	Der er både tale om stigninger men også fald på andre områder fx sæsonkort pga. de forskellige tilskudspuljer. Det er meget ugenomsommeligt, hvad man må og hvorfor. Vi har ikke set nogle konkrete tal endnu på de nye takster, men kommunen arbejder på det pt.	De sejler lidt langsommere, men da overfartstiden er kort (2-3 minutter) har det ingen praktisk betydning.	Nej		Nej	Nej
Årø	Nej	Kun normale små forhøjelser	Nej	Kun minimale forhøjelser som sker hvert år	Kun med et par minutter når vejr, vind og forhold er til det	Nej		Man vil spare på lys og varme på færgen, samt reducere fart når dette er muligt	Det har vi ikke hørt noget til